

<https://doi.org/10.5559/di.31.4.07>

ZAŠTO SVAJPAMO NA TINDERU? PSIHOLOŠKI KORELATI UPORABE TINDERA

Luka STANIĆ

Ambidekster klub, Zagreb, Hrvatska

Ines REZO BAGARIĆ, Marina AJDUKOVIĆ

Studijski Centar socijalnog rada, Pravni fakultet
Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska

UDK: 159.922.1-053.6:004.738.5

Izvorni znanstveni rad

Primljeno: 28. kolovoza 2021.

Uporaba aplikacija za pronalaženje partnera, poput Tindera, postaje sve popularnija, posebice među mladima. Međutim, tek se nekoliko istraživanja bavilo motivima uporabe Tindera i problematičnom uporabom Tindera. Ciljevi rada jesu ispitati čestinu i motive uporabe Tindera na prigodnom uzorku mladih te ispitati prediktore problematične uporabe Tindera. Istraživanje je provedeno online, a upotrijebljeni su sljedeći mjerni instrumenti: Upitnik motiva uporabe Tindera, Upitnik problematične uporabe Tindera te Upitnik zadovoljenja i nezadovoljenja psiholoških potreba. Sudionici ($N = 191$; $\bar{Z} = 75,3\%$; $M_{dob} = 23,14$, $SD_{dob} = 2,779$) izjavljuju da je njihov najčešći razlog uporabe Tindera dosada, zatim traženje ljubavne veze, traženje seksualnoga partnera te naposljetku poboljšanje samopouzdanja. Rezultati istraživanja na ovom uzorku pokazuju da žene provode više vremena na Tinderu nego muškarci, a muškarci češće traže seksualnoga partnera nego žene. Sudionici koji iskazuju više razine nezadovoljenja potrebe za povezanošću koriste se Tinderom kako bi pronašli ljubavnu vezu ili podignuli razine samopouzdanja, češće mu pristupaju te više vremena provode na Tinderu, pa iskazuju i više razine problematične uporabe Tindera.

Ključne riječi: Tinder, problematična uporaba Tindera, psihološke potrebe, mladi

Luka Stanić, Ambidekster klub, Valpovačka 13,
10040 Zagreb.

E-mail: luka.ambidekster@gmail.com

Godina 2020. obilježena je pandemijom COVID-19. S ciljem suzbijanja širenja zaraze i obuzdavanja pandemije, vlasti diljem svijeta poduzele su niz mjera – od zatvaranja ugostiteljskih objekata, noćnih klubova, obrazovnih ustanova, pa do potpunoga zatvaranja država. Navedene mjere prinudile su ljude na prilagodbu i promjenu dotadašnjih ponašanja. Primjerice, ljudi su rjeđe odlazili u kazališta ili kina, a znatno se smanjilo i vrijeme koje su provodili u druženju s prijateljima i obitelji (Sangster Jokić, 2020). S druge strane, vrijeme provedeno u aktivnostima poput kućanskih poslova povećalo se, više je ljudi počelo raditi od kuće, a posebice su mladi više vremena provodili na suvremenim tehnologijama i internetu (Sangster Jokić, 2020; Sheth, 2020; Ristić i sur., 2020). Zabilježen je i porast prometa na društvenim mrežama. Holmes (2020) navodi kako su *Facebook* i *Instagram* tijekom veljače i ožujka zabilježili porast upotrebe od 40 % diljem svijeta, dok je slanje poruka putem *Facebook Messengera*, *WhatsApp* i *Instagrama* poraslo za 70 %. Osim navedenog, zabilježene su i promjene u načinu na koji osobe traže potencijalne partnere te u seksualnom životu partnera, ali i samaca. Prema Katsu (2020), u 2020. godini uporaba mobilnih *dating* aplikacija (npr. *Tinder*, *Bumbl*, *OK Cupid*) porasla je za 18,4 % u odnosu na 2019. godinu. Što se tiče seksualnoga života, zabilježen je porast upotrebe online pornografije, prodaje seksualnih igračaka, upotrebe *dating* aplikacija, erotičnih objava na društvenim mrežama te *sextinga* (Lehmiller i sur., 2020). Iako navedene promjene u ponašanjima mogu biti ublažavajući čimbenik stresnih životnih okolnosti i restrikcija, potrebno je analizirati ponašanja u online svijetu iz perspektive dosadašnjih istraživanja i spoznaja.

Internet je postao mjesto gdje sve veći broj ljudi pronalazi prijatelje ili ostvaruje ljubavne odnose, a online upoznavanje drugi je najčešći način na koji osobe pronalaze svoje partnere (Smith, 2016). Bozon i Rault (2013) navode kako su se načini upoznavanja, kada se uspoređuju s 20. stoljećem, osjetno promijenili. Primjerice, 1960-ih je 25 % osoba svoje partnere upoznalo na plesovima, dok je u 2000-ima taj broj oko 1 %. Autori također navode da ljudi svoje partnere više ne upoznaju ni unutar obiteljskih krugova ili susjedstva, nego u noćnim klubovima ili zabavama. Prema istim autorima, škole su kao mjesto upoznavanja također dobile na važnosti. Primjerice, tijekom 1980-ih 11 % sudionika izjavilo je kako su partnere upoznali u školi, dok je 2000-ih taj postotak bio 18 %. Timmermans i De Caluwe (2017) navode kako su neformalne mreže (upoznavanje preko prijatelja) i upoznavanje u barovima i restoranima ostali važan način upoznavanja partnera. Međutim, autori navode kako sve više osoba partnere pronalazi

online. Tako podaci pokazuju kako 15 % odraslih Amerikanaca rabi *dating* aplikacije, a one su najpopularnije među visokoobrazovanim osobama i mladim osobama od 18 do 24 godine, od kojih 22 % rabi *dating* aplikacije (Albright i Carter, 2019, Timmermans i De Caluwe, 2017). Mogući razlog tomu jest niz prednosti online *datinga*, koje navodi Wiederhold (2015). Online *dating* zahtijeva manje vremena za traženje potencijalnoga partnera nego traženje partnera uživo; može se napraviti predselekcija potencijalnih partnera na temelju vlastitih preferencija, moguće je proširiti vlastitu društvenu mrežu, pa je strah od percipiranog odbijanja od strane partnera manji (Wiederhold, 2015).

Nadalje, uporabu *dating* aplikacija kod mladih možemo promatrati iz razvojne perspektive. Arnett (2004) navodi kako osobe od 18 do srednjih 20-ih godina života prolaze kroz razdoblje "nadolazeće odraslosti". Prema istom autoru, taj period obilježava pet karakteristika: istraživanje identiteta, istraživanje raznih mogućnosti, posebice u ljubavi i poslu; nestabilnost; osobe su najusmjerenije na sebe; osobe se ne osjećaju ni kao adolescenti ni kao odrasli. To je vrijeme mogućnosti, u kojem osobe imaju priliku promijeniti svoj život. Kada se pogledaju partnerski odnosi u tom razdoblju, Arnett (2004) napominje da mladi istražuju mogućnosti, ulaze i izlaze iz ljubavnih odnosa, stječući iskustva, istražuju kakvu osobu točno žele za dugoročnoga partnera te što ne žele u ljubavnoj vezi. Prema Arnettu (2004), započinjanje veze u kasnoj adolescenciji i ostanje s istom osobom u ranim dvadesetima te sklapanje braka sada se smatra nezdravim, kao pogreška i "put koji vodi u propast". Osobe koje ne eksperimentiraju vršnjaci često upozoravaju da će kasnije to požaliti i pitati se jesu li što propustili. Očekivanja koje društvo vršnjaka ima od mladih i mogućnosti koje nudi nedostatak roditeljske kontrole u tom razdoblju prilika su za mlade da isprobaju raznolike romantične i seksualne odnose (Arnett, 2004). *Dating* aplikacije, poput Tintera, mjesto su na kojemu bi se to moglo najlakše ostvariti. Tinder je besplatna aplikacija, a za izradbu profila potrebno je tek nekoliko minuta. Osobe na profil mogu dodati do šest slika, vlastiti opis te povezati profil s Facebook ili Instagram profilom. Također, pri izradbi profila mogu odabrati preferencije, koje uključuju spol, dob i udaljenost potencijalnoga partnera. Kad je profil izrađen, Tinder prikazuje slike drugih osoba (profila). Ako se osobi sviđa ta druga osoba, ona može povući ("svajpati") sliku udesno. Ako joj se ne sviđa, onda može "svajpati" ulijevo. Ako osobe međusobno "svajpaju" desno, Tinder pokazuje da su osobe spojene ("match") i tek tada omogućuje komunikaciju između tih osoba.

Iako Tinder postaje sve popularniji, osobe koje mu pristupaju često se razlikuju po razlozima zašto ga rabe. Tim-

mermans i De Caluwe (2017) u svom su istraživanju utvrdili niz razloga upotrebe Tindera – uspostavljanje romantične veze, ostvarivanje seksualnih odnosa, poboljšanje socijalnih vještina, zadovoljenje osjećaja povezanosti, pritisak vršnjaka, znatiželja, kako bi preboljeli prekid veze, poboljšanje samopouzdanja ili kako bi upoznali osobe iste seksualne orijentacije. Orosz i suradnici (2018) također su ispitivali motive za upotrebu Tindera i ustanovili četiri dominantna razloga – traženje ljubavne veze, ostvarivanje seksualnih odnosa, poboljšanje samopouzdanja i upotrebu iz dosade. U istom istraživanju autori su ispitali povezanost motiva za upotrebu Tindera i problematične uporabe Tindera. Orosz i suradnici (2018) problematičnu uporabu Tindera zasnivaju na Griffithsovu (2005) modelu problematičnih online ponašanja i ponašajnih ovisnosti. Tako se problematična uporaba Tindera odnosi na šest komponenti: salijencija; modifikacija raspoloženja; razvoj tolerancije; simptome suzdržavanja, konflikt te ponovna aktivacija na Tinderu (relaps). Prema Griffithshu (2005), salijencija se odnosi na neprestano razmišljanje o Tinderu te stalni osjećaj potrebe za upotrebom Tindera. Ponekad osoba može funkcionirati bez uporabe Tindera, ali ako je period od zadnje uporabe predug, može doći do iritacije, pa tada uporaba Tindera postaje glavna stvar o kojoj osoba razmišlja. Nadalje, modifikacija raspoloženja označuje da se osoba osjeća zadovoljnije kada rabi Tinder. Međutim, treba napomenuti da modifikacija raspoloženja može značiti i uporabu Tindera kada je osoba pod stresom, pa tada Tinder služi za smirivanje. Razvoj tolerancije znači da je osobi potrebno sve više vremena provedenog na Tinderu kako bi došlo do modifikacije raspoloženja. Prema istom autoru, simptomi suzdržavanja označavaju neugodne osjećaje ili fiziološke reakcije (npr. glavobolja, nesаница) kada osoba prestane s uporabom Tindera ili dođe do smanjenja uporabe. Konflikt znači da osoba dovodi u opasnost svoje bliske odnose, školu ili posao te druge aktivnosti u kojima inače sudjeluje zbog Tindera. Može se pojaviti i unutarjni konflikt, u kojem je osoba svjesna problematične uporabe, pokušava s njom prestati, ali ne uspijeva pa dolazi do osjećaja gubitka kontrole. Naposljetku, ponovna aktivacija na Tinderu (relaps) u ovom kontekstu označuje da osoba prestaje s upotrebom Tindera na neko vrijeme, ali se ubrzo vraća prethodnim ponašajnim obrascima (Griffiths, 2005). Orosz i suradnici (2018) utvrdili su da upotreba Tindera zbog traženja ljubavne veze i seksualnih odnosa te poboljšanja samopouzdanja vodi višim razinama problematične uporabe Tindera. Osim toga, ispitali su i povezanost (ne)zadovoljenja potreba za autonomijom, kompetentnošću i povezanošću s drugima s razlozima upotrebe Tindera. Rezultati pokazuju da osobe koje zado-

voljavaju potrebu za povezanošću rjeđe rabe Tinder za pronalaženje seksualnih partnera. S druge strane, kada osobe ne zadovoljavaju potrebu za povezanošću, češće će rabiti Tinder za poboljšanje samopouzdanja, ali ne i za traženje dugoročne ljubavne veze (Orosz i sur., 2018).

Teorija samoodređenja i psihološke potrebe

Iz perspektive teorije samoodređenja, pozitivan razvoj osobe ili razvoj psihopatologije može biti objašnjen razinom zadovoljavanja osnovnih psiholoških potreba, a to su povezanost, kompetentnost i autonomija. Potreba za povezanosti označuje osjećaj i iskustvo ljubavi koju osoba dobiva od roditelja, skrbnika i drugih njoj važnih osoba. Kompetentnost se odnosi na osjećaj efektivnosti i uspjeha koji osoba postiže u interakciji s drugima, dok se autonomija odnosi na mogućnost slobodnoga donošenja odluka o svojem životu (Ryan i Deci, 2017). Zadovoljenje ovih potreba pridonosi proaktivnosti i dobrobiti osobe, dok, s druge strane, nezadovoljenje potreba stavlja osobu u pasivan položaj i vodi općem nezadovoljstvu životom (Ryan i Deci, 2017). Nezadovoljenje potreba događa se kada ih nije moguće ostvariti unutar određenoga socijalnog konteksta, pa može doći do frustracije kod te osobe. Kako bi se osoba riješila te frustracije, ona traži kompenzacijska ponašanja. Vansteenkiste i Ryan (2013) navode da ta ponašanja mogu biti okrenuta prema ekstrinzičnim ili intrinzičnim ciljevima. Prema istim autorima, ekstrinzični ciljevi odnose se na stjecanje popularnosti, privlačnosti, materijalnih vrijednosti i oni se mogu ostvariti samo ako drugi osobu procjenjuju kao popularnu i privlačnu. Intrinzični ciljevi orijentirani su na osobni razvoj osobe i stvaranje smislenih veza s drugima (Vansteenkiste i Ryan, 2013). Ekstrinzični ciljevi povezani su s češćim razvojem problema mentalnoga zdravlja (Sebire i sur., 2009) i problema u ponašanju, što ponekad uključuje gubitak samokontrole, razvijanje rigidnih ponašajnih obrazaca i suprotstavljanje autoritetu (Deci i Ryan, 2000). Gubitak samokontrole odnosi se na povećano uživanje alkohola (Williams i sur., 2000; Knee i Neighbors, 2002), pušenje (Williams i sur., 2009), ekscesivno prejedanje (Schuler i Kuster, 2011) ili samoranjanje (Vansteenkiste i sur., 2014). Rigidni ponašajni obrasci odnose se na ponašanja koja osoba stalno ponavlja da bi osigurala strukturu, sigurnosti i predvidivost ishoda. To može uključivati usvajanje perfekcionistačkih standarda, odnosno, osoba će nastojati postići uspjeh (npr. izvanredan uspjeh u školi, popularnost) kako bi zadobila poštovanje drugih i preko stečenih kompetencija zadobila traženu ljubav (Vansteenkiste i Ryan, 2013; Ryan i Deci, 2017). Kod takvih ponašanja i najmanji neuspjeh može pobuditi intenzivne osjećaje krivnje i

bezvrijednosti, dok postizanje uspjeha stvara tek kratkoročni osjećaj zadovoljstva jer je usmjereno na ekstrinzične ciljeve, ostvarenje kojih ovisi o procjeni drugih osoba (Vansteenkiste i Ryan, 2013). Suprotstavljajući autoritetu često se javlja kao odgovor na kontrolirajuća ponašanja, primjerice, kontrolirajuće roditeljstvo, u kojem dijete odbija poslušnost roditeljima i pribjegava agresivnim ponašanjima (Vansteenkiste i Ryan, 2013). Orosz i suradnici (2018) navode kako nezadovoljenje potrebe za povezanosti može potaknuti osobe da traže drugačije načine kako ostvariti tu potrebu, a ponekad je to uporabom Tindera. Međutim, ako je uporaba Tindera orijentirana na ekstrinzične ciljeve, poput stjecanja osjećaja popularnosti i privlačnosti, ona tek kratkoročno može umanjiti frustraciju spajanjem s drugim korisnicima Tindera (Orosz i sur., 2018). Tinder je aplikacija na kojoj osobe ne vide kada ih je tko odbio, nego samo kada se komu sviđaju, pa je stoga pogodan za modifikaciju raspoloženja gratifikacijom od drugih osoba. Sve veća potreba za dobivanjem priznanja od drugih može dovesti do problematične uporabe Tindera (Orosz i sur., 2018).

METODOLOŠKI OKVIR ISTRAŽIVANJA

Cilj istraživanja

Pandemija COVID-19 donijela je sa sobom niz restrikcija i promjena u ponašanju ljudi. Jedna od tih promjena jest povećana uporaba *dating* aplikacija. Kao što je već navedeno, postoji mnogo razloga zbog kojih osobe rabe *dating* aplikacije, poput povećanja samopouzdanja, traženja seksualnih ili dugoročnih ljubavnih odnosa. Uzrok tomu može biti nezadovoljenje potrebe za povezanosti, zbog čega osobe traže druge načine na koje te potrebe mogu zadovoljiti. S obzirom na to da u Hrvatskoj nema istraživanja o uporabi Tindera, svrha ovoga rada jest produbiti spoznaje o uporabi navedene aplikacije među mladima u Hrvatskoj tijekom pandemije COVID-19. Ovo istraživanje predstavlja djelomičnu replikaciju istraživanja Orosza i suradnika (2016, 2018) kao jedinih istraživanja koja su se bavila povezanošću motiva za uporabu Tindera i psiholoških potreba, kao i problematične uporabe Tindera. Postavljena su dva cilja istraživanja. Prvi je cilj ispitati čestinu i motive uporabe, kao i problematične upotrebe Tindera kod mladih u Hrvatskoj te provjeriti postoje li spolne razlike u tim varijablama. Drugi je cilj ispitati prediktore problematične uporabe Tindera. Očekujemo da će viša razina nezadovoljenih potreba za povezanosti i kompetentnosti, češća i duža upotreba aplikacije te viša razina motiva traženja ljubavne veze, poboljšanja samopouzdanja, traženja seksualnog odnosa i pribjegavanju iz dosade biti povezani s većom razinom problematične uporabe Tindera.

Sudionici

● TABLICA 1
Sociodemografske
karakteristike
sudionika (N = 191)

U upitniku su sudionicima postavljena pitanja o sociodemografskim karakteristikama: dob, spol, veličina mjesta prebivališta, najviši stupanj završenog obrazovanja, trenutna radna situacija, prosječni mjesečni prihod kućanstva, seksualna orijentacija i trenutni partnerski status.

Varijabla		N	%
Spol	Muško	49	25,7
	Žensko	142	74,3
Veličina mjesta prebivališta	Manje mjesto (do 10 000 stanovnika)	50	26,2
	Srednje mjesto (10 000 do 100 000 stanovnika)	56	29,3
	Veće mjesto (iznad 100 000 stanovnika)	85	44,5
Razina obrazovanja	Osnovna škola	1	0,5
	Srednja škola	61	31,9
	Visoko i više obrazovanje	128	67
	Doktorat/specijalizacija	1	0,5
Trenutna radna situacija	Student	143	74,9
	Zaposlen	37	19,4
	Nezaposlen	11	5,8
Razina prihoda kućanstva	Manje od 3000 kuna	15	7,9
	Više od 3000, manje od 6000 kuna	33	17,3
	Više od 6000, manje od 10 000 kuna	59	30,9
	Više od 10 000, manje od 17 000 kuna	51	26,7
	Više od 17 000 kuna	33	17,3
Status veze	Nije u vezi	154	80,6
	U vezi	35	18,3
	U braku	2	1,0

U istraživanju je sudjelovao 571 sudionik, čiji su podaci prikupljeni online upitnikom na društvenim mrežama od siječnja do ožujka 2021. godine. Muških sudionika bilo je 140 (24,5 %), a ženskih 432 (75,5 %). Većina sudionika (N = 346) izjavila je kako ne rabi Tinder, pa su oni isključeni iz daljnjih analiza. Iz daljnjih analiza isključeni su i sudionici homoseksualne orijentacije i drugih seksualnih orijentacija (N = 34), jer ih je bilo premalo za usporedbu s heteroseksualnim sudionicima. Ukupan broj sudionika na kojima je provedena analiza jest 191. Od toga je 49 (25,7 %) sudionika i 142 (75,3 %) sudionice, što znači da nije došlo do osipanja zastupljenosti muških sudionika u ukupnom uzorku. Podjednaki udio sudionika živi u manjem mjestu, njih 26,2 %, i u mjestu srednje veličine, njih 29,3 %. Najviše sudionika, njih 44,5 %, živi u većem mjestu. Što se tiče postignute razine obrazovanja, jedan sudionik ima završenu samo osnovnu školu, 31,9 % sudionika završilo je srednju školu, 67 % je visoko obrazovano, a jedan sudionik ima završenu specijalizaciju ili doktorat. U uzorku je 74,9 %

studenata, 19,4 % zaposlenih i 5,8 % nezaposlenih osoba. Što se tiče razine prihoda kućanstva, 7,9 % sudionika izjavilo je da ima manje od 3000 kuna mjesečno, od tri do šest tisuća ima 17,3 % sudionika, između šest i deset tisuća ima 30,9 % sudionika, više od 10, a manje od 17 tisuća ima 26,7 % sudionika, a 17,3 % sudionika ima prihode više od 17 tisuća kuna mjesečno. Sociodemografske karakteristike sudionika prikazane su u Tablici 1.

Instrumentarij

Za ispitivanje motiva (razloga) uporabe Tindera upotrijebljen je Upitnik motiva uporabe Tindera (*Tinder Use Motivation Scale*) (Orosz i sur., 2018), preveden i prilagođen hrvatskom jeziku. Skala se sastoji od 16 čestica podijeljenih na 4 podskale:

- traženje ljubavne veze ($\alpha = 0,95$,¹ $\alpha = 0,91$), primjer čestice: "Na Tinderu tražim intimnu vezu."
- poboljšanje samopouzdanja, ($\alpha = 0,88$, $\alpha = 0,93$), primjer čestice: "Više se cijenim otkada koristim Tinder."
- traženje seksualnog odnosa ($\alpha = 0,92$, $\alpha = 0,86$), primjer čestice: "Napravio/la sam profil na Tinderu kako bih pronašao/la partnera za seks."
- korištenje iz dosade ($\alpha = 0,78$, $\alpha = 0,64$), primjer čestice: "Tinder koristim kada mi je dosadno."

Čestice su na Likertovoj skali od 1 do 5, gdje 1 označuje "uopće se ne odnosi na mene", a 5 "u potpunosti se odnosi na mene".

Za ispitivanje učestalosti uporabe Tindera predviđena su dva pitanja: "Koliko često pristupate Tinderu?" s ponuđenim odgovorima – nikad, rijetko (jednom mjesečno), povremeno (nekoliko puta mjesečno), prilično često (nekoliko puta tjedno), uvijek (svakodnevno). Na drugo pitanje sudionici su odgovarali samo ako na prvo nisu odgovorili "nikad". Pitanje je: "Koliko vremena dnevno u prosjeku provedete na Tinderu?" Sudionici su sami upisivali samoprocijenjene sate i minute provedene na Tinderu.

Za ispitivanje problematične uporabe Tindera upotrijebljen je Upitnik problematične uporabe Tindera (*Problematic Tinder Use Scale*) (Orosz i sur., 2018), preveden i prilagođen hrvatskom jeziku ($\alpha = 0,75$, $\alpha = 0,77$). Upitnik se sastoji od šest čestica koje mjere: salijenciju (stalno razmišljanje o Tinderu); promjene raspoloženja (uporaba Tindera utječe na raspoloženje osobe); toleranciju (osobi se povećava vrijeme koje provodi na Tinderu); apstinencijsku krizu (osoba se loše osjeća kada ne može na Tinder); konflikt (osobe zanemaruju svoje postojeće odnose i druge aktivnosti zbog uporabe Tindera); povratak na stare obrasce ponašanja upotrebe Tindera nakon apstinencije.

¹ Prvi broj u zagradi označuje unutarnju valjanost iz istraživanja Orosza i sur. (2018), a drugi unutarnju valjanost dobivenu na uzorku iz ovog istraživanja.

Za ispitivanje (ne)zadovoljenja potreba upotrijebljen je Upitnik zadovoljenja i nezadovoljenja psiholoških potreba (*Basic Psychological Need Satisfaction and Frustration Scale-BPN-SNF*). Upitnik se sastoji od 24 čestice podijeljene na 6 podskala:

- a) zadovoljenje potrebe za autonomijom ($\alpha = 0,81$), primjer čestice: "Osjećam kako imam slobodu izbora u stvarima koje radim."
- b) nezadovoljenje potrebe za autonomijom ($\alpha = 0,82$), primjer čestice: "Moje dnevne aktivnosti mi izgledaju kao hrpa obaveza."
- c) zadovoljenje potrebe za povezanošću ($\alpha = 0,89$), primjer čestice: "Osjećam se povezano s osobama do kojih mi je stalo."
- d) nezadovoljenje potrebe za povezanošću ($\alpha = 0,79$), primjer čestice: "Čini mi se da su odnosi koje imam površni."
- e) zadovoljenje potrebe za kompetentnošću ($\alpha = 0,90$), primjer čestice: "Osjećam se kompetentno u ostvarivanju mojih ciljeva."
- f) nezadovoljenje potrebe za kompetentnošću ($\alpha = 0,89$), primjer čestice: "Osjećam se nesigurno u vezi mojih sposobnosti."

Čestice su na skali od 1 do 5 (1 – uopće nije istinito, 5 – u potpunosti istinito).

Postupak i obradba podataka

Istraživanje je provedeno online upitnikom, koji je bio podijeljen na društvenim mrežama (Facebook, Instagram, Twitter) od 19. 1. 2021. do 19. 2. 2021. godine. Upitnik je podijeljen u nekoliko Facebook grupa (npr. Osijek Facebook grupa, Studentski dom Stjepan Radić, Moj Zagreb) te na privatnim profilima, kako bi se pokušalo doći do što raznolikije populacije mladih. Potencijalnim sudionicima uz upitnik je navedena svrha i cilj istraživanja te je objašnjeno da je sudjelovanje potpuno dobrovoljno i anonimno, da smiju odustati od istraživanja u bilo kojem trenutku bez ikakvih posljedica te da će rezultati biti obrađivani na grupnoj razini. Bile su navedene i e-mail adrese istraživača, ako bi sudionici imali bilo kakve upite vezane uz istraživanje.

U navedenom razdoblju, zbog epidemije je bilo zabranjeno: održavanje javnih događanja s više od 25 sudionika, održavanje svadbenih svečanosti, održavanje sajmovi, rad svih ugostiteljskih objekata (restorani, caffè barovi, noćni klubovi), rad casina, automat klubova i kladionica, održavanje sportskih natjecanja i treninga, rad teretana i fitness centara, održavanje svih amaterskih kulturno-umjetničkih priredaba.

Za obradbu podataka korišten je SPSS v.24. Metode obradbe podataka uključivale su deskriptivnu statistiku, Pearsonovu korelaciju za ispitivanje povezanosti između upotrijeb-

ljenih varijabli te hijerarhijsku regresijsku analizu, kako bi se utvrdili prediktori problematične uporabe Tindera.

REZULTATI

● **TABLICA 2**
Deskriptivna analiza
varijabli upotrijebljenih
u istraživanju
($N = 191$)

U Tablici 2 prikazani su deskriptivni podaci o varijablama upotrijebljenim u istraživanju. Sudionici su izjavili kako na Tinderu, kada uđu u aplikaciju, provedu od 3 do 150 minuta ($M = 30,52$, $SD = 25,605$). Najčešći razlog uporabe Tindera kod sudionika jest dosada, zatim traženje ljubavne veze, pa traženje seksualnoga partnera i naposljetku poboljšanje samopouzdanja. Na skali Problematične uporabe Tindera sudionici postižu u prosjeku niže rezultate ($M = 1,96$, $SD = 0,694$).

Varijable	Min	Max	<i>M</i>	<i>SD</i>
Dob	18	30	23,14	2,779
Vrijeme provedeno na Tinderu (min)	3	150	30,52	25,605
Motiv ljubav	1	5	2,63	1,163
Motiv samopouzdanje	1	5	1,81	1,077
Motiv seks	1	5	2,27	1,151
Motiv dosada	1	5	3,12	1,080
Problematična uporaba Tindera	1	5	1,96	0,694
Zadovoljenje autonomije	1,25	5	3,56	0,887
Nezadovoljenje autonomije	1	5	3,01	1,060
Zadovoljenje povezanosti	1	5	4,07	0,883
Nezadovoljenje povezanosti	1	5	2,21	0,952
Zadovoljenje kompetencije	1	5	3,54	1,035
Nezadovoljenje kompetencije	1	5	2,29	1,074

Rezultati pokazuju da gotovo polovica (48,2 %) sudionika Tinderu pristupa jednom mjesečno ili rjeđe. Pritom 19,4 % sudionika Tinderu pristupa nekoliko puta mjesečno; nekoliko puta tjedno čini to 15,7 % sudionika, a svakodnevno Tinderu pristupa 16,8 % sudionika.

U Tablici 3 prikazani su podaci o spolnim razlikama na varijablama vezanim uz uporabu Tindera. Rezultati pokazuju da žene provode više vremena na Tinderu nego muškarci. Muškarci pak na Tinderu češće traže seksualnoga partnera nego žene. Druge razlike između muškaraca i žena nisu utvrđene.

U Tablici 4 prikazane su razlike u zadovoljenju i nezadovoljenju psiholoških potreba između osoba koje rabe Tinder i osoba koje ne rabe Tinder. Nisu utvrđene značajne razlike između osoba koje rabe Tinder i osoba koje ga ne rabe.

U Tablici 5 prikazane su korelacije između načina uporabe Tindera, motiva uporabe Tindera, problematične uporabe te (ne)zadovoljenja psiholoških potreba. Utvrđeno je da osobe koje rabe Tinder kako bi povećale samopouzdanje provode više vremena na Tinderu. Osobe koje rabe Tinder kako bi povećale samopouzdanje ili pronašle seksualnoga i ljubavnoga partnera češće iskazuju problematičnu uporabu Tindera.

Varijable	Spol	M	SD	T	df	p	d
Vrijeme provedeno na Tinderu (min)	M	20,43	16,789	-4,019	128,639	0,002	0,0595
	Ž	33,87	27,147				
Motiv ljubav	M	2,40	1,204	-1,60	189,00	0,111	0,0264
	Ž	2,71	1,142				
Motiv samopouzdanje	M	1,56	0,963	-2,01	94,77	0,061	0,0319
	Ž	1,89	1,104				
Motiv seks	M	3,15	1,232	6,88	68,90	0,000	0,107
	Ž	1,97	0,954				
Motiv dosada	M	3,00	1,155	-0,89	77,38	0,396	0,0145
	Ž	3,16	1,054				
Problematična uporaba Tindera	M	1,82	0,782	-1,68	72,69	0,128	0,0263
	Ž	2,01	0,656				

● **TABLICA 3**
Razlike među sudionicima po spolu u vremenu provedenom na Tinderu te razlozima uporabe Tindera (N = 191, M = 49, Z = 142)

● **TABLICA 4**
Razlike u zadovoljenju i nezadovoljenju psiholoških potreba između korisnika i nekorisnika Tindera (N = 572, korisnici = 191, nekorisnici = 381)

Osobe koje rabe Tinder za povećanje samopouzdanja pokazuju niže razine zadovoljenja psiholoških potreba (autonomija, povezanost, kompetentnost) te više razine nezadovoljenja tih istih potreba. Isto se odnosi i na osobe koje pokazuju više razine problematične uporabe Tindera. Treba napomenuti kako su gotovo sve korelacije varijabli vezanih uz Tinder niske – koeficijent korelacije ispod 0,3, osim za povezanost između problematične uporabe Tindera i samopouzdanja kao motiva uporabe Tindera, gdje rezultati pokazuju umjereno pozitivnu korelaciju. S druge strane, srednje i visoke korelacije pojavljuju se među podskalama mjere (ne)zadovoljenja psiholoških potreba, što ne odgovara postojećim validacijskim istraživanjima (npr. Chen i sur., 2015; Šakan, 2020) i upućuje na moguće pristranosti u uzorku ovog istraživanja.

Varijable	Korisnici Tindera	M	SD	T	df	p	d
Autonomija_z	Korisnici	7,38	5,686	0,449	404,142	0,654	0,0880
	Nekorisnici	3,80	0,896				
Autonomija_f	Korisnici	3,56	0,887	0,242	406,568	0,809	0,0616
	Nekorisnici	2,98	0,992				
Povezanost_z	Korisnici	3,01	1,060	-0,226	383,274	0,821	0,1156
	Nekorisnici	4,13	0,868				
Povezanost_f	Korisnici	4,07	0,883	0,633	398,237	0,527	0,2175
	Nekorisnici	2,09	0,937				
Kompetentnost_z	Korisnici	2,21	1,035	-1,364	398,389	0,173	0,1315
	Nekorisnici	3,59	1,064				
Kompetentnost_f	Korisnici	3,53	1,073	0,547	374,816	0,585	0,0217
	Nekorisnici	2,34	7,684				

☞ **TABLICA 5**
Korelacije između vre-
mena provedenog na
Tinderu, motiva upo-
rabe Tindera, proble-
matične uporabe
Tindera te (ne)zado-
voljenja psiholoških
potreba (N = 191)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Učestalost pristupanja Tinderu	-											
2. Vrijeme provedeno na Tinderu	-0,03	-										
3. Motiv ljubav	0,10	-0,10	-									
4. Motiv samopouzdanje	0,10	0,16*	0,32***	-								
5. Motiv seks	0,20**	-0,04	0,02	0,17*	-							
6. Motiv dosada	0,11	0,04	-0,18*	0,12	0,29**	-						
7. PTUS	0,18*	0,13	0,26***	0,51***	0,18*	0,11	-					
8. Autonomija_z	0,02	-0,04	-0,03	-0,04	0,06	0,06	-0,11	-				
9. Autonomija_f	-0,16*	0,08	0,05	0,14*	-0,11	0,09	0,21**	-0,27***	-			
10. Povezanost_z	0,02	0,05	-0,08	-0,19*	-0,14	0,14	-0,19**	0,50***	-0,06	-		
11. Povezanost_f	-0,09	0,05	0,13	0,20**	0,04	-0,03	0,35**	-0,11	0,44***	-0,43***	-	
12. Kompetentnost_z	-0,03	-0,11	-0,11	-0,27**	0,04	0,06	-0,22**	0,75***	-0,31***	0,48***	-0,22**	-
13. Kompetentnost_f	-0,05	0,10	0,21**	0,22**	-0,09	0,01	0,23**	-0,37***	0,56***	-0,26***	0,55***	-0,55***

Legenda: * $p < 0,5$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$

U Tablici 6 prikazane su korelacije između načina upo-
rabe i motiva uporabe Tindera, problematične uporabe Tin-
dera, (ne)zadovoljenja psiholoških potreba te sociodemograf-

● **TABLICA 6**

Korelacije između načina uporabe i motiva uporabe Tindera, problematične uporabe Tindera, (ne)zadovoljenja psiholoških potreba i sociodemografskih karakteristika sudionika (N = 191)

skih karakteristika. Rezultati pokazuju da muškarci češće pristupaju Tinderu, ali da žene na Tinderu provode više vremena. Uz to, osobe koje imaju niže mjesečne prihode više vremena provode na Tinderu. Što se tiče motiva uporabe, stariji sudionici češće rabe Tinder zbog traženja ljubavnog partnera. Muškarci češće rabe Tinder kako bi pronašli partnera za seks, kao i osobe koje imaju više razine prihoda. Osobe koje su u vezi češće rabe Tinder za poboljšanje samopouzdanja.

	Dob	Spol	Veličina mjesta	Stupanj obrazovanja	Radni status	Visina prihoda	Partnerski status
1. Učestalost pristupanja Tinderu	0,03	-0,16*	0,11	0,13	0,01	0,09	0,03
2. Vrijeme provedeno na Tinderu	-0,02	0,22**	-0,02	0,09	-0,09	-0,17*	0,09
3. Motiv ljubav	0,16*	0,12	0,08	0,10	0,16*	0,07	0,04
4. Motiv samopouzdanje	0,02	0,14	0,02	-0,01	0,07	0,01	0,21**
5. Motiv seks	0,13	-0,44**	0,08	0,07	0,03	0,14*	0,13
6. Motiv dosada	-0,03	0,07	-0,06	-0,08	-0,02	0,01	-0,06
7. PTUS	-0,02	0,12	-0,11	-0,05	0,08	-0,13	0,12
8. Autonomija_z	0,12	-0,20**	-0,03	0,06	-0,05	0,10	0,08
9. Autonomija_f	-0,27**	0,22**	-0,09	-0,16*	-0,12	-0,07	-0,12
10. Povezanost_z	0,03	0,10	-0,10	0,04	-0,04	-0,03	-0,03
11. Povezanost_f	0,03	-0,01	0,03	0,09	0,12	-0,10	0,01
12. Kompetentnost_z	0,20**	-0,19*	0,04	0,13	0,04	0,11	0,05
13. Kompetentnost_f	-0,09	0,16*	0,07	-0,09	0,07	-0,09	-0,08

Naziv bloka	Varijabla	Korak 1	Korak 2	Korak 3
Sociodemografske varijable	Dob	-0,063	-0,013	-0,033
	Spol	0,121	0,122	0,091
	Veličina mjesta	-0,061	-0,067	-0,117
	Obrazovanje	-0,035	-0,050	-0,118
	Zaposlenje	0,083	0,060	0,078
	Visina prihoda	-0,133	-0,094	-0,122
	Partnerski status	0,086	0,089	-0,017
Psihološke potrebe	Autonomija_z		0,086	-0,090
	Autonomija_f		0,024	0,037
	Povezanost_z		-0,058	0,021
	Povezanost_f		0,270**	0,288***
	Kompetentnost_z		-0,197	0,021
	Kompetentnost_f		-0,057	-0,110
Upotreba Tindera	Čestina pristupanja Tinderu			0,189*
	Vrijeme provedeno na Tinderu			0,161**
	Motiv ljubav			0,154**
	Motiv samopouzdanje			0,333***
	Motiv seks			0,140
	Motiv dosada			0,007
	R	0,251	0,421	0,647
	R ²	0,063	0,178	0,419
	R ² corr	0,027	0,117	0,354
	ΔR ²	0,063	0,115***	0,241***

● **TABLICA 7**

Hijerarhijska regresijska analiza za predviđanje problematične uporabe Tindera (N = 191)

Legenda: * $p < 0,5$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$

U Tablici 7 prikazana je hijerarhijska regresijska analiza, kojoj je cilj bio utvrditi prediktore problematične uporabe Tindera. Rezultati pokazuju da se ukupnim modelom može objasniti 35,4 % varijance problematične uporabe Tindera. U prvom koraku, sociodemografske karakteristike nisu značajne u objašnjavanju problematične uporabe Tindera. U drugom koraku, nezadovoljenje potrebe za povezanosti pokazuje se kao značajan prediktor, pa taj set prediktora objašnjava 11,7 % varijance kriterija. U trećem koraku gotovo sve odabrane varijable upotrebe Tindera značajno predviđaju problematičnu uporabu Tindera. U konačnici, model pokazuje da veća razina nezadovoljenja potrebe za povezanosti, češća i duža upotreba Tindera te motivi traženja ljubavne veze i povećanja samopouzdanja predviđaju problematičnu uporabu Tindera.

RASPRAVA

U ovom radu istražili smo čestinu i motive uporabe te problematičnu upotrebu Tindera kod 191 mlade osobe, a istražili smo i prediktore problematične uporabe Tindera.

S obzirom na to da je riječ o prvom istraživanju upotrebe Tindera među mladima u nas, pa nemamo podataka na koje bismo se mogli osloniti u predviđanju, nisu postavljene hipoteze vezane uz čestinu i motive uporabe Tindera. Dobiveno je da 48,2 % sudionika u uzorku jednom mjesečno ili rjeđe pristupa Tinderu, nekoliko puta mjesečno njih 19,4 %, 15,7 % pristupa nekoliko puta tjedno, a 16,8 % pristupa svakodnevno. Struktura pristupanja Tinderu na ovom uzorku razlikuje se od strukture na mađarskom uzorku (Orosz i sur., 2016), u kojem tri četvrtine u uzorku pristupaju Tinderu češće od jednom mjesečno. Kada pristupe Tinderu, po samoprocjenama provode između 3 minute i 2 sata i 30 minuta, a u prosjeku provode po 30 minuta u jednom pristupanju. Žene u ovom uzorku provode znatno više vremena na Tinderu od muškaraca.

Što se tiče razloga za pristupanje Tinderu, mladi u ovom istraživanju navode da ih u prosjeku najčešće vodi motiv dosade, zatim motiv traženja ljubavne veze i seksualne veze, a najrjeđi je motiv podizanja samopouzdanja. Takav trend vidi se i u istraživanju Orosza i suradnika (2018). No kako je riječ o istraživanju koje je provedeno tijekom pandemije, bilo bi zanimljivo vidjeti dolazi li do nekih promjena oko motiva pristupanja Tinderu, odnosno je li konkretno motiv dosade vezan uz pandemijske uvjete ili će se ponoviti i u razdobljima kada su mjere okupljanja i načina provođenja slobodnoga vremena fleksibilnije nego što su bile u trenutku provođenja istraživanja. Zanimljivo je da žene češće rabe Tinder iz motiva traže-

nja ljubavne veze nego muškarci, dok muškarci češće prilaze iz motiva traženja seksualne veze nego žene. Takav je nalaz u skladu s prethodnim istraživanjem (Abramov i sur., 2016; Orosz i sur., 2018; Timmermans i De Caluwe, 2017), ali i s evolucijskim teorijama o rodним razlikama u traženju partnera, prema kojima muškarci traže veći broj seksualnih partnerica od žena, dok žene traže dugotrajniji oblik vezanja za određenoga muškarca (Petersen i Hyde, 2010).

Problematična uporaba Tindera, zasnovana na Griffithsovu (2005) modelu problematičnih online ponašanja i ponašajnih ovisnosti, definirana je kroz šest čestica koje upućuju na izmjenu doživljavanja i ponašanja osobe zbog upotrebe Tindera. U ovom istraživanju pokazuje srednju vrijednost ($M = 1,96$, $SD = 0,694$), koja je gotovo istovjetna vrijednosti u istraživanju Orosza i suradnika (2018; $M = 1,94$, $SD = 0,60$), i upućuje na lijevo pomaknutu distribuciju, što je uobičajeno za konstrukte koji se pojavljuju rjeđe u populaciji. Djelomično u skladu s očekivanjima i prethodnim istraživanjima – niži prihodi, viša razina nezadovoljene potrebe za povezanosti, češća i duža upotreba aplikacije te viša razina motiva traženja ljubavne veze i poboljšanja samopouzdanja – predviđaju veću razinu problematične uporabe Tindera. Ne može se odrediti na temelju ovog istraživanja je li čestina i dužina upotrebe aplikacija ishod, polazište ili je riječ o dvosmjernoj povezanosti između tih varijabli i problematične uporabe Tindera. Nalaz o nižim prihodima, koji su povezani s višom razinom problematične uporabe Tindera, možda upućuje na ulogu socioekonomskoga statusa i ekonomskih poteškoća u problematičnoj uporabi Tindera, o čemu treba provesti dodatna istraživanja. Pregledom literature povezane s Tinderom i posljednjim preglednim radovima vezanima uz *dating* aplikacije pokazalo se da su prihodi rijetko uzimani u istraživanjima (Bonilla-Zorita i sur., 2021; Castro i Barrada, 2020) i da rezultiraju suprotnim nalazima. Tako je dobiveno i da korisnici *dating* aplikacija imaju viša primanja od osoba koje ih ne rabe (Srivastava i sur., 2019), kao i da razlike u primanjima ne postoje između korisnika i nekorisnika (Sumter i Vandenbosch, 2019; Valkenburg i Peter, 2007).

U ovom istraživanju provjerena je uloga svih triju psiholoških potreba – za povezanosti, kompetencijom i autonomijom u predikciji problematične uporabe Tindera. Jedini značajan prediktor bilo je nezadovoljenje potrebe za povezanosti, što je djelomično u skladu s očekivanjima. U pionirskom istraživanju ovih konstrukata kod Orosza i suradnika (2018) dobiveno je da je viša razina nezadovoljenja, a niža razina zadovoljenja potrebe za povezanosti, preko medijatorskih varijabli motiva za upotrebu Tindera – traženja ljubavne veze, seksualne veze i poboljšanja samopouzdanja, povezana s pro-

blematičnijom uporabom Tindera. U objašnjenju ovih nalaza možemo se vratiti teoriji samoodređenja (Ryan i Deci, 2000), koja govori o tome da je pozitivan razvoj osobe ishod ispunjavanja osnovnih psiholoških potreba – povezanosti, kompetentnosti i autonomije. Prema autorima teorije, potreba za povezanosti odnosi se na osjećaj i iskustvo ljubavi koju osoba dobiva od drugih, pa pojedinac ne osjeća pritisak da traži druge izvore takvih doživljaja. S druge strane, nezadovoljenje potrebe za povezanosti događa se kada je zadovoljenje potreba onemogućeno unutar određenoga socijalnog konteksta, što proizvodi frustraciju, a dugoročno može poticati osjećaje nesigurnosti i nezadovoljstva (Ryan i Deci, 2000). Kako raste pritisak za oslobađanjem od frustracije, pojedinac traži kompenzacijska ponašanja, poput problematične uporabe Tindera. Kako opisuju Orosz i suradnici (2018), nažalost, uporaba Tindera orijentirana je na ekstrinzične ciljeve, poput doživljaja popularnosti i privlačnosti, ovisne o procjenama drugih, što, u skladu s teorijom, može tek kratkoročno umanjiti frustraciju pojedinca, a posljedično dovesti do poteškoća u mentalnom zdravlju.

Naposljetku, dobiveno je da viša razina motiva traženja ljubavne veze i poboljšanja samopouzdanja predviđaju veću razinu problematične uporabe Tindera, pri čemu je motiv poboljšanja samopouzdanja najsnažniji prediktor. Isto je dobiveno i u prethodnom istraživanju (Orosz i sur., 2018), a o negativnoj povezanosti samopouzdanja i problematične upotrebe interneta postoji cijeli niz istraživanja (npr. Kim i Davis, 2009; Martinez-Pecino i Garcia-Gavilán, 2019; Niemz i sur., 2005). U ovom istraživanju na samopouzdanje se gleda kao na jedan od motiva, a ne kao na generalni pozitivni dojam o samome sebi (Blascovich i Tomaka, 1991), što pretpostavlja procesnu ideju da osobe rabe Tinder kako bi se osjećale vrednijima i cjenjenijima nego prije upotrebe. Relativno brza povratna informacija na Tinderu, koja se odnosi na pozitivno potkrepljenje (prikazuju se samo osobe s kojima imamo istovremeno slaganje u privlačnosti, ali ne i osobe s kojima se nismo podudarili), čini se da djeluje na želju sudionika da upotrebom Tindera povećaju svoje samopouzdanje. Bilo bi zanimljivo longitudinalnim istraživanjem provjeriti koliko traju takvi pozitivni efekti na samopouzdanje pojedinca i postoje li potencijalne opasnosti od takva načina podizanja samopouzdanja za mentalno zdravlje.

Zanimljivo je da u našem istraživanju motiv traženja seksualne veze nije statistički značajan prediktor problematične uporabe Tindera, za razliku od istraživanja Orosza i suradnika (2018). Moguće je da razlog leži u uzorku koji, uz ograničenje manjega broja sudionika, ima više žena nego muškaraca, a prethodno smo dobili nalaz da su muškarci ti koji češće iska-

zuju motiv traženja seksualne veze na Tinderu. Motiv dosade također nije značajan prediktor problematične uporabe Tindera, što je dobiveno i u istraživanju Orosza i suradnika (2018). S obzirom na to da se u drugim istraživanjima problematične upotrebe interneta dobiva značajna medijacijska uloga dosade kod sudionika, treba detaljnije istražiti koju ulogu motiv dosade ima u problematičnoj upotrebi Tindera (Elhai i sur., 2018; Wegmann i sur., 2018).

Ovo istraživanje ima nekoliko ograničenja. Transverzalni nacrt ne dopušta uzročno-posljedične zaključke o odnosu odabranih prediktora i kriterija. Upotrijebljena metoda samoiskaza ima ograničenje u mogućem socijalno poželjnom odgovaranju, dok korištene skale vezane uz Tinder, ali i (ne)zadovoljenje potreba, predstavljaju novinu u istraživačkom svijetu. Najveće ograničenje istraživanja jest uzorak sudionika, koji je relativno manji i prigodan, a prikupljen je na online platformama. Iako je online istraživanje posebice često u okolnostima pandemije COVID-19, činjenica je da možebitni sudionici koji ne rabe Facebook na kojem su objavljivani pozivi za istraživanje nisu mogli biti uključeni u istraživanje. Iako je Facebook i dalje društvena mreža s najvećim brojem korisnika, trendovi među mladima pokazuju da oni ipak češće rabe Instagram nego Facebook (Auxier i Anderson, 2021). Unatoč ograničenjima, istraživanje predstavlja prvo istraživanje o upotrebi aplikacija za online upoznavanje na hrvatskom uzorku te nudi uvid u osnovne karakteristike upotrebe Tindera, kao i mogućih prediktora problematične upotrebe Tindera kod mladih.

U budućim istraživanjima valjalo bi se usmjeriti na reprezentativni uzorak mladih, po mogućnosti izvan pandemijskoga vremena i ograničenja koje ono nalaže, kako bi se vidjele navike i čestine upotrebe Tindera u tim okolnostima. Svakako treba dodatno provjeriti dobiveni nalaz o povezanosti nižih prihoda i problematičnije uporabe Tindera. Bilo bi važno istražiti kroz longitudinalni nacrt povezanost psiholoških potreba i problematične uporabe Tindera, kako bi se na temelju toga mogle kreirati određene intervencije vezane uz problematičnu uporabu Tindera kod mladih.

LITERATURA

Abramov, O., Baumann, A., Krasnova, H. i Buxmann, P. (2016). *Gender differences in online dating: What do we know so far? A systematic literature review*. U 2016 49th Hawaii International Conference on System Sciences (HICSS) (str. 3858–3867). IEE Computer Society. <https://doi.org/10.1109/HICSS.2016.481>

Albright, M. J. i Carter, S. (2019). The myth of the siren's song: Gendered courtship and sexual scripts in online dating. U A. Hetsroni i M. Tuncez (Ur.), *It happened on Tinder: Reflections and studies on internet-*

-infused dating (str. 10–31). Institute of Network Cultures. Pribavljeno 20. travnja 2021. sa <https://networkcultures.org/blog/publication/it-happened-on-tinder/>

Arnett, J. J. (2004). *Emerging adulthood: The winding road from the late teens through the twenties*. Oxford University Press.

Auxier, B. i Anderson, M. (2021). *Social media use in 2021*. Pribavljeno 10. ožujka 2022. sa <https://www.pewresearch.org/internet/2021/04/07/social-media-use-in-2021/>

Blascovich, J. i Tomaka, J. (1991). Measures of self-esteem. U J. P. Robinson, P. R. Shaver i L. S. Wrightsman (Ur.), *Measures of personality and social psychological attitudes* (str. 115–160). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-590241-0.50008-3>

Bonilla-Zorita, G., Griffiths, M. D. i Kuss, D. J. (2021). Online dating and problematic use: A systematic review. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 19(6), 2245–2278. <https://doi.org/10.1007/s11469-020-00318-9>

Bozon, M. i Rault, W. (2013). Where do people meet their first sexual partner and their first life partner? *Population & Societies*, 496(1), 1–4.

Castro, Á. i Barrada, J. R. (2020). Dating apps and their sociodemographic and psychosocial correlates: A systematic review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(18), 6500. <https://doi.org/10.3390/ijerph17186500>

Chen, B., Vansteenkiste, M., Beyers, W., Boone, L., Deci, E. L., Van der Kaap-Deeder, J., Duriez, B., Lens, W., Matos, L., Mouratidis, A., Ryan, R. M., Sheldon, K. M., Soenens, B., Van Petegem, S. i Verstuyf, J. (2015). Basic psychological need satisfaction, need frustration, and need strength across four cultures. *Motivation and Emotion*, 39(2), 216–236. <https://doi.org/10.1007/s11031-014-9450-1>

Deci, E. L. i Ryan, R. M. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227–268. https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1104_01

Elhai, J. D., Vasquez, J. K., Lustgarten, S. D., Levine, J. C. i Hall, B. J. (2018). Proneness to boredom mediates relationships between problematic smartphone use with depression and anxiety severity. *Social Science Computer Review*, 36(6), 707–720. <https://doi.org/10.1177/0894439317741087>

Griffiths, M. (2005). A 'components' model of addiction within a biopsychosocial framework. *Journal of Substance Use*, 10(4), 191–197. <https://doi.org/10.1080/14659890500114359>

Holmes, R. (2020, 24. travnja). Is COVID-19 social media's levelling up moment? *Forbes*. Pribavljeno 24. lipnja 2021. sa https://www.forbes.com/sites/ryanholmes/2020/04/24/is-covid-19-social_medias_levelling-up-moment/#32e022256c60

Kats, R. (2020, 14. rujna). Love in the time of the coronavirus: How dating is becoming more virtual amid the pandemic. *Business Insider*. Pribavljeno 24. lipnja 2021. sa <https://www.businessinsider.com/dating-apps-growing-becoming-more-virtual-amid-pandemic-2020-9>

Kim, H. K. i Davis, K. E. (2009). Toward a comprehensive theory of problematic Internet use: Evaluating the role of self-esteem, anxiety,

flow, and the self-rated importance of Internet activities. *Computers in Human Behavior*, 25(2), 490–500. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2008.11.001>

Knee, C. R. i Neighbors, C. (2002). Self-determination, perception of peer pressure, and drinking among college students. *Journal of Applied Social Psychology*, 32(3), 522–543. <https://doi.org/10.1111/j.1559-1816.2002.tb00228.x>

Lehmiller, J. J., Garcia, J. R., Gesselman, A. N. i Mark, K. P. (2020). Less sex, but more sexual diversity: Changes in sexual behavior during the COVID-19 coronavirus pandemic. *Leisure Sciences*, 43(1-2), 295–304. <https://doi.org/10.1080/01490400.2020.1774016>

Martinez-Pecino, R. i Garcia-Gavilán, M. (2019). Likes and problematic Instagram use: The moderating role of self-esteem. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 22(6), 412–416. <https://doi.org/10.1089/cyber.2018.0701>

Niemz, K., Griffiths, M. i Banyard, P. (2005). Prevalence of pathological Internet use among university students and correlations with self-esteem, the General Health Questionnaire (GHQ), and disinhibition. *Cyberpsychology & Behavior*, 8(6), 562–570. <https://doi.org/10.1089/cpb.2005.8.562>

Orosz, G., Tóth-Király, I., Bothe, B. i Melher, D. (2016). Too many swipes for today: The development of the Problematic Tinder Use Scale (PTUS). *Journal of Behavioral Addictions*, 5(3), 518–523. <https://doi.org/10.1556/2006.5.2016.016>

Orosz, G., Benyo, M., Berkes, B., Nikoletti, E., Gál, É., Tóth-Király, I. i Bóthe, B. (2018). The personality, motivational, and need-based background of problematic Tinder use. *Journal of Behavioral Addictions*, 7(2), 301–316. <https://doi.org/10.1556/2006.7.2018.21>

Petersen, J. L. i Hyde, J. S. (2010). A meta-analytic review of research on gender differences in sexuality, 1993–2007. *Psychological Bulletin*, 136(1), 21–38. <https://doi.org/10.1037/a0017504>

Ristić, D., Pajvančić-Cizelj, A. i Čikić, J. (2020). COVID-19 in everyday life: Contextualizing the pandemic. *Sociologija*, 62(4), 524–548. <https://doi.org/10.2298/SOC2004524R>

Ryan, R. i Deci, E. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68–78. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68>

Ryan, R. i Deci, E. (2017). *Self-determination theory. Basic psychological needs in motivation, development, and wellness*. The Guilford Press. <https://doi.org/10.1521/978.14625/28806>

Sangster Jokić, C. A. (2020). Kako se snalazite tijekom dana? Rezultati istraživanja o promjenama u svakodnevnim aktivnostima za vrijeme pandemije COVID-19 u Hrvatskoj. U N. Jokić-Begić, I. Hromatko, T. Jurin, Ž. Kamenov, G. Keresteš, G. Kuterovac-Jagodić, A. Lauri Korajlija, D. Maslić Seršić, J. Mehulić, U. Mikac, M. Tadinac, J. Tomas i C. A. Sangster Jokić, (Ur.), *Preliminarni rezultati istraživačkog projekta Kako smo? Život u Hrvatskoj u doba korone* (str. 12–15). Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Pribavljeno 25. lipnja 2021. sa https://web2020.ffzg.unizg.hr/covid19/wp-content/uploads/sites/15/2020/06/Kako-smo_Preliminarni-rezultati_brosura.pdf

Schüler, J. i Kuster, M. (2011). Binge eating as a consequence of unfulfilled basic needs: The moderating role of implicit achievement motivation. *Motivation and Emotion*, 35, 89–97. <https://doi.org/10.1007/s11031-010-9200-y>

Sebire, S. J., Standage, M. i Vansteenkiste, M. (2009). Examining intrinsic versus extrinsic exercise goals: Cognitive, affective, and behavioral outcomes. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 31(2), 189–210. <https://doi.org/10.1123/jsep.31.2.189>

Sheth, J. (2020). Impact of Covid-19 on consumer behavior: Will the old habits return or die? *Journal of Business Research*, 117, 280–283. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.05.059>

Smith, A. (2016, 29. veljače). 15% of American adults have used online dating sites or mobile dating apps. Pribavljeno 24. lipnja 2021. sa <https://www.pewresearch.org/topic/internet-technology/lifestyle-relationships-online/online-dating/>

Srivastava, A., Rusow, J. A., Holguin, M., Semborski, S., Onasch-Vera, L., Wilson, N. i Rice, E. (2019). Exchange and survival sex, dating apps, gender identity, and sexual orientation among homeless youth in Los Angeles. *The Journal of Primary Prevention*, 40(5), 561–568. <https://doi.org/10.1007/s10935-019-00561-4>

Sumter, S. R. i Vandenbosch, L. (2019). Dating gone mobile: Demographic and personality-based correlates of using smartphone-based dating applications among emerging adults. *New Media & Society*, 21(3), 655–673. <https://doi.org/10.1177/1461444818804773>

Šakan, D. (2020). Validation of the basic psychological need satisfaction and frustration scale (BPNSFS) on adolescents in Serbia. *Current Psychology*, 1–14. <https://doi.org/10.1007/s12144-020-00742-z>

Timmermans, E. i De Caluwé, E. (2017). To Tinder or not to Tinder, that's the question: An individual differences perspective to Tinder use and motives. *Personality and Individual Differences*, 110, 74–79. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.01.026>

Valkenburg, P. M. i Peter, J. (2007). Who visits online dating sites? Exploring some characteristics of online daters. *Cyberpsychology & Behavior*, 10(6), 849–852. <https://doi.org/10.1089/cpb.2007.9941>

Vansteenkiste, M. i Ryan, R. M. (2013). On psychological growth and vulnerability: Basic psychological need satisfaction and need frustration as a unifying principle. *Journal of Psychotherapy Integration*, 23(3), 263–280. <https://doi.org/10.1037/a0032359>

Vansteenkiste, M., Soenens, B., Van Petegem, S. i Duriez, B. (2014). Longitudinal associations between adolescent perceived degree and style of parental prohibition and internalization and defiance. *Developmental Psychology*, 50(1), 229–236. <https://doi.org/10.1037/a0032972>

Wegmann, E., Ostendorf, S. i Brand, M. (2018). Is it beneficial to use Internet-communication for escaping from boredom? Boredom proneness interacts with cue-induced craving and avoidance expectancies in explaining symptoms of Internet-communication disorder. *PLoS ONE*, 13(4), e0195742. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0195742>

Wiederhold, B. K. (2015). Twenty years of online dating: Current psychology and future prospects. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 18(12), 695–696. <https://doi.org/10.1089/cyber.2015.29017.bkww>

Williams, G. C., Hedberg, V. A., Cox, E. M. i Deci, E. L. (2000). Extrinsic life goals and health-risk behaviors in adolescents. *Journal of Applied Social Psychology*, 30(8), 1756–1771. <https://doi.org/10.1111/j.1559-1816.2000.tb02466.x>

Williams, G. C., Niemiec, C. P., Patrick, H., Ryan, R. M. i Deci, E. L. (2009). The importance of supporting autonomy and perceived competence in facilitating long-term tobacco abstinence. *Annals of Behavioral Medicine*, 37(3), 315–324. <https://doi.org/10.1007/s12160-009-9090-y>

Why Do We Swipe on Tinder? Psychological Correlates of Tinder Use

Luka STANIĆ
Ambidexter Club, Zagreb, Croatia

Ines REZO BAGARIĆ, Marina AJDUKOVIĆ
Social Work Study Centre, Faculty of Law,
University of Zagreb, Zagreb, Croatia

Using apps like Tinder is becoming increasingly popular, especially among youth. Although there is an increase in Tinder use, only a few studies have addressed the motives for using Tinder and the problematic use of Tinder. This study aims to examine the frequency of use and motives for the use of Tinder among young people and to examine the predictors of problematic use of Tinder. The research was conducted online, and the following measuring instruments were used: Tinder Use Motivation Scale, Problematic Tinder Use Scale and Basic Psychological Need Satisfaction and Frustration Scale. Participants ($N = 191$; $F = 75.3\%$; $M_{\text{age}} = 23.14$, $SD_{\text{age}} = 2.779$) stated that their most common reason for using Tinder is boredom, looking for an intimate partner, looking for a sexual partner, and finally improving self-esteem. The results on this sample show that women spend more time on Tinder than men, and men are more likely to look for a sexual partner than women. Participants who express a higher level of need for relatedness frustration, use Tinder to find an intimate partner or raise self-confidence, access it more frequently and spend more time on Tinder, show a higher level of problematic use of Tinder.

Keywords: Tinder, problematic use of Tinder, psychological needs, youth

Međunarodna licenca / International License:
Imenovanje-Nekomercijalno / Attribution-NonCommercial